

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Чуй Катерини Василівни «Оптимізація діагностики та лікування оклюзії гілки центральної вени сітківки», що представлена на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.18 – офтальмологія до спеціалізованої вченої ради Д 26.613.05 у Національній медичній академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Відомо, що розлади кровообігу в системі центральної вени сітківки (ЦВС) та її гілок - вагома причина розвитку таких ускладнень як макулярний набряк та неоваскулярна глаукома, що спричиняють значний відсоток інвалідів по зору серед працездатного населення. За різних обставин в останні роки відзначається зростання означеної судинної патології на фоні різних за генезом системних захворювань.

Останнім часом ускладнення тромбозу в системі ЦВС за поширеністю та тяжкістю може конкурувати тільки з діабетичними ускладненнями з боку органа зору. Відомо, що фактор росту ендотелію судин (VEGF) на сьогодні розглядається як ключовий регулятор ангиогенезу та одним з вагомих факторів розвитку неоваскуляризації та набряку сітківки зокрема її макулярної ділянки. На даний час дослідження по вивченню можливостей впливу на означені процеси стають все більш популярними.

Зважаючи на поширеність оклюзії в системі ЦВС у осіб працездатного віку та обмеженість даних щодо діагностичної значимості VEGF та його похідних у діагностиці та лікуванні означеної патології ока представлена робота Чуй Катерини Василівни «Оптимізація діагностики та лікування оклюзії гілки центральної вени сітківки» є актуальною для офтальмології.

2. Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Робота була фрагментом науково-дослідної роботи кафедри

офтальмології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика на тему: «Діагностика та лікування порушень оптичної системи, судинних та дистрофічних змін органа зору» (№ держреєстрації 0115U002167, 2015-2017 рр.), в яких дисертант була співвиконавцем.

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Автором разом із науковим керівником запропонована оригінальна ідея клініко-імунологічних досліджень з метою підвищення ефективності діагностики та лікування макулярного набряку у хворих на оклюзії гілок ЦВС, включаючи анти-VEGF із урахуванням місцевого імунного статусу та результатів комбінованого аналізу.

Отримані наукові дані про стан місцевого імунітету у пацієнтів з макулярним набряком, що розвинувся внаслідок оклюзії гілки ЦВС, вивчена клінічна реакція пацієнтів на застосування анти-VEGF-терапії, запропоновані прогностичні критерії ефективності анти-VEGF-терапії та рекомендації щодо для вибору однієї із запропонованих схем лікування.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Доповнені наукові дані про патогенез оклюзії гілки ЦВС та визначено, що у 61% пацієнтів макулярний набряк на тлі оклюзії гілки ЦВС супроводжується місцевим підвищенням рівня VEGF-A в ураженому оці.

Встановлена залежність ефективності анти-VEGF-терапії у пацієнтів з макулярним набряком, що виник внаслідок оклюзії гілки ЦВС, від вихідних показників місцевого імунітету.

Доведено, що позитивний результат лікування оклюзій гілки ЦВС за функціональними (гострота зору) та морфологічними (ТСМД) показниками було отримано у пацієнтів з нормальним та підвищеним рівнем VEGF-A в слъзовій рідині ока ураженого.

Встановлена залежність результатів анти-VEGF-терапії від показників місцевого імунного фону здорового ока та прямого співвідношення вмісту VEGF-A в слъзовій рідині ураженого та парного очей

Встановлена діагностична значимість рівня VEGF-A в слъзовій

рідині здорового парного ока та показника місцевого імунного статусу очей у пацієнтів з макулярним набряком, що виник внаслідок оклюзії гілки ЦВС, як прогностичних показників ефективності лікування.

5. Практичне значення результатів дослідження.

Визначено імунологічні критерії диференціальної діагностики та ефективності анти-VEGF-терапії оклюзії гілки ЦВС, ускладненою макулярним набряком.

Розроблено алгоритм клініко-імунологічного моніторингу пацієнтів з оклюзією гілки ЦВС, ускладненою макулярним набряком з визначенням вмісту VEGF-A в слюзовій рідині обох очей.

Встановлено, що вихідний рівень VEGF-A в слюзовій рідині ока ураженого оклюзією гілки ЦВС нижче 700 пг/мл, якщо він не перевищує рівень VEGF-A в слюзовій рідині здорового парного ока, вказує на доцільність вибору методів лікування альтернативних застосуванню анти-VEGF-терапії, таких як застосування ЛКС та ЛКС в комбінації з інтравітреальним введенням кортикостероїдів.

6. Ступінь обґрунтування та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Використані в дисертаційній роботі Чуй Катерини Василівни методи дослідження (загальноклінічні, офтальмологічні, імуноферментні, статистичні) мають сучасний рівень для отримання доказової бази результатів.

Узагальнення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи базуються на результатах достатньої кількості досліджень - 158 пацієнтів (158 очей) з не ішемічним типом оклюзій гілки ЦВС, ускладнених макулярним набряком, які були розподілені на відповідні до методу лікування групи.

Імунологічні дослідження слюзової рідини проводили у відповідній до меті роботи послідовності. Результати використаних автором методів статистичної обробки свідчить про достатній науково-методичний рівень та

достовірність отриманих результатів, положень та висновків.

7. Оцінка змісту дисертації, її завершеність в цілому, зауваження щодо оформлення.

Дисертація викладена українською мовою на 153 сторінках комп'ютерного тексту. Складається за загальноприйнятою схемою і містить всі необхідні розділи висновки, практичні рекомендації та додатки. Список використаних джерел містить 121 найменування. Робота достатньо ілюстрована 12 таблицями та 23 рисунками. Робота викладена із дотриманням вимог до дисертаційних робіт.

У «Вступі» стисло викладена актуальність теми дисертації, сформульовані мета і задачі дослідження, відображена загальна характеристика роботи. Розділ написано відповідно встановленим вимогам.

У першому розділі «Огляд літератури» наведений ретельний аналіз даних сучасної літератури відповідно до теми, що вивчалася, науково обґрунтовані мета та завдання роботи. Розділ заслуговує позитивної оцінки..

У другому розділі дисертації - «Матеріали і методи досліджень» - представлені загальний план дослідження, методика клінічних та імунологічних досліджень, методів терапії та лазерного лікування, методи математичного аналізу отриманих даних. Зауважень не має..

Третій розділ містить аналіз результатів вивчення ефективності сучасних методів лікування макулярного набряку у дослідної групи пацієнтів та їх співставлення з контролем. Проведені автором дослідження встановили різну за рівнем ефективність різних схем лікування (триразове щомісячне інтравітреальне введення ранібізумабу, ЛКС, комбінацій інтравітреального введення ранібізумабу або з тріамцінолону ацетоніду з ЛКС). Визначена перевага інтравітреальних введень ранібізумабу з ЛКС за дослідженими показниками протягом всього періоду спостереження, що свідчить про зменшення клініко-морфологічних ознак ретинального набряку в макулярній

та парамакулярій зонах, резорбції інтратетинальних геморагій та зменшення зон ішемії сітківки.

В четвертому розділі дисертантом описані дослідження діагностичної значимості вмісту VEGF-A в сльозовій рідині у пацієнтів з макулярним набряком на тлі оклюзії гілки ЦВС у визначенні методу лікування. За даними співставлення рівня VEGF-A на ураженому та парному очах автором запропонована система чисельних рівнів щодо визначення та прогнозування ефективності анти-VEGF терапії. Розділ позитивно оцінений.

Всі розділи власних досліджень викладені аналітично, статистично оброблені, достатньо ілюстровані таблицями, рисунками відповідно до вимог доказової медицини та складають позитивне враження

У розділі «Аналіз і узагальнення результатів дослідження» представлений ретельний порівняльний аналіз отриманих даних з даними сучасної літератури, зроблені конкретні висновки щодо можливості їх клінічного використання.

Висновки витікають із задач наукового завдання, повністю відображають результати проведеного дослідження. З моєї точки зору, в роботі відсутні ознаки академічного плагіату.

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях і авторефераті.

Основні результати дисертації викладені у 15 наукових публікаціях, з них 4 - статті в журналах відповідно до «Переліку фахових видань України», 1 - стаття у закордонному науковому періодичному виданні з напрямку, з якого підготовлено дисертацію, 10 - тези у матеріалах науково-практичних конференцій, у тому числі іноземних.

Зміст автореферату і основних положень дисертації ідентичні. Зауважень до автореферату немає.

Дисертаційна робота повністю відповідає паспорту спеціальності 14.01.18 - офтальмологія та профілю спеціалізованої вченої ради Д 26.613.05.

9. Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту і оформлення.

При ознайомленні з роботою виникло декілька запитань.

1. Що надає вам впевненості вважати результати дослідження сльозової рідини достатньо інформативними для визначення доцільності того чи іншого методу лікування?

2. Чи застосована і запропонована вами схема введень анти-VEGF відрізняється від стандарту терапії ДМН?

3. Ранібізумаб проти афліберсепту? Чому обран в роботі цей препарат?

Робота містить деякі орфографічні недоліки та стилістичні недоречності, які не мають принципового значення та не впливають на рівень наукової цінності дисертації.

10. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження.

Отримані автором наукові дані можуть бути використані в клінічній практиці офтальмологічних відділень та центрів, учбових програм та курсів спеціалізації.

11. Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Чуй Катерини Василівни «Оптимізація діагностики та лікування оклюзії гілки центральної вени сітківки», є завершеною науковою працею, яка містить нові наукові лані, що розв'язують важливе науково-прикладне завдання офтальмології - оптимізацію діагностики та лікування оклюзії гілки ЦВС шляхом визначення локального вмісту VEGF як важливого прогностичного показника у виборі схеми лікування та визначенні її ефективності. Результати роботи мають важливе теоретичне та практичне значення, вносять вклад в науку і практику офтальмології, що дозволяє вважати роботу Чуй Катерини Василівни «Оптимізація діагностики та лікування оклюзії гілки центральної вени сітківки» такою, що відповідає вимогам п.п. 9, 11 та 12 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата

за спеціальністю 14.01.18 – офтальмологія.

Офіційний опонент:

член спеціалізованої вченої ради,
член-кореспондент НАМН України,
д. мед. н., професор,
завідувач кафедри
хірургічних хвороб №2 з курсом офтальмології
ПВНЗ «Київський медичний університет»

Веселовська З. Ф.

ЗАСВІДОЧЕНО
ВЧЕНИЙ СЕКТОР
КИЇВСЬКОГО МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

М. В. Героховська

Наше засвідчує
Народним Зборям

Відомо надійшло до спеціалізованої
вченої ради Д26.013.05 16.10.2018р
Текст секретар сесії ради
К. мед. н., доцент Н. Дав (Н. С. Лаврик)